

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Solvuntur argumenta in contrarium,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

talis productio non repugnet ex aliis capitibus.

12. Ex quo patet solutio ad confirmationem: concesso enim Antecedente, neganda est etiam Consequentia. Nam quamvis intellectiones creatæ habeant producere verbum ex imperfectione, scilicet ex indigentia, & defectu sufficientis actualitatis in objecto ad quod terminatur; id tamen quod est producere verbum, est perfectio quædam; dicit enim fecunditatem, quæ quamvis in creaturis non possit esse nisi adjuncta imperfectione, nulla tamen apparet repugnantia, quominus possit ab imperfectione depurari, & sic depurata esse in Deo. Unde fit ut valde congruè inferatur à D. Thoma, supposita fidei revelatione, intellectionem divinam habere illam fecunditatem, & producere Verbum: quia omnis perfectio in creaturis reperta, debet esse formaliter in Deo, si ab omni possit imperfectione depurari.

§. II.

Solvuntur argumenta in contrarium.

13. **O**bjicies primò: Enti à se, & primo principio, repugnat ab alio procedere: Sed quævis Persona Divina est ens à se, & primum principium: Ergo nequit una ab alia procedere.
- Respondeo distinguendo Majorem: processione ab alio ut à causa, concedo: ut à principio originis, omni dependentiâ & causalitate seclusâ, nego. Unde esse à se, dupliciter sumi potest; primò ut excludit principium extraneum seu alterius naturæ, & si omnes Personæ Divinæ, & qualibet illarum est à se: secundò ut excludit reale principium ejusdem naturæ, & sic solus Pater est à se.
14. **D**ices: Non potest intelligi processio sine dependentia personæ procedentis à producente: Ergo si una persona non possit ab alia dependere, non potest ab illa procedere. Consequentia patet, Antecedens probatur. Procedere ab alio, est non posse esse sine illo: Sed non posse sine alio esse, est ab illo dependere: Ergo procedere dependentiam importat.
- Respondeo negando Antecedens: ad cujus probationem, nego Minorem: nam unum relativum sine alio esse non potest, nec omnipotentia sine possibilitate creaturarum, in veriori sententia; & tamen nec relativum à correlativo dependet, nec omnipotentia à possibilitate creaturarum. Plus ergo ad dependentiam requiritur, quàm necessaria connexio, scilicet quòd sit ratio subordinacionis ad aliud, ad quàm necessariò exigitur alicuius in natura. Solutio est D. Thomæ in opusc. contra errores Græcorum cap. 7. ubi ex Athanasio docet, Patrem non posse esse sine Filio, & Spiritu Sancto, & tamen illis non egeret, eò quòd conveniat in essentia cum illis. Et 4. contra Gent. cap. 4. ad 9. ait, unam Personam Divinam non pendere ab alia, quamvis sine ea esse nequeat, quia eadem est essentia utriusque.
51. **I**nstabis: Quod procedit ab alio, debet habere distinctum esse, distinctamque; saltem numero naturam ab illo: Ergo si Personæ Divinæ in eadem numero naturæ subsistant, una non potest ab alia procedere.
- Respondeo negando Antecedens: non enim necessarium est, ut omne quod procedit ab alio, habeat naturam aut esse distinctum ab illo, sed

A sufficit quòd habeat distinctum modum essendi: nam ab intellectu informato specie intelligibili procedit verbum, quod est ejusdem naturæ cum specie, & objecto per illud representatur, sub diverso tamen modo essendi. Quamvis igitur in divinis sit unica simplex natura, & unum cum simplex esse; hoc tamen non tollit veritatem processionis, quia non obstat veritate naturæ, est distinctio realis Personarum seu diversus modus subsistendi in eadem natura.

Secundò responderi potest, distinguendo Antecedens: Quod procedit ab alio, processione corporeâ & materiali, concedo Antecedens; processione intellectuali, nego Antecedens, & Consequentiam. Solutio est D. Thomæ hic art. 1. ad 2. ubi sic discurre: *Quod procedit secundum processionem quæ est ad extra, oportet esse diversum ab eo à quo procedit. Sed id quod procedit ad intra processu intelligibili, non oportet esse diversum, sed quòd perfectius procedit, tanto magis est unum cum eo à quo procedit. Manifestum est enim, quòd quòd aliquid magis intelligitur, tanto conceptio intellectualis est magis intima intelligenti, & magis unum. Nam intellectus secundum hoc quòd actu intelligit, secundum hoc fit magis unum cum intellectu. Unde cum Divinum intelligere sit in perfectione, necesse est quòd Verbum Divinum sit perfectè unum cum eo à quo procedit, absque omni diversitate.*

Objicies secundò: Quod procedit ab alio est indigentis naturæ: At in Personis Divinis nullus est indigentia, sed summa perfectio: Ergo nec processio. Minor constat, Major probatur. Omne procedens recipit aliquid ab eo à quo procedit: Sed quod recipit est indigentis naturæ, nisi enim indigeret, non reciperet; unde in rebus naturalibus receptibilitas attribuitur materiæ, & Actuum 20. dicitur: *Beatus est donum quam accipere: Ergo quod procedit ab alio est indigentis naturæ.*

Respondeo ex D. Thoma quæst. 10. de potentia art. 1. ad 13. *Quod recipiens antequam recipiat indiget, ad hoc enim accipit ut indigentiam repleat, sed postquam jam acceperit, non indiget, habet enim quod indigebat. Si ergo aliquid est quod receptioni non preexistit, sed semper est in recepisse, hoc nullo modo indiget. Filius autem non sic accipit à Patre, quæstio non habens, & postea accipiens; sed quia hoc ipsum quod est, habet à Patre: unde non sequitur quòd sit indigens. In forma igitur respondeo, distinguendo Majorem: Quod procedit ab alio est indigentis naturæ, si procedat in tempore, & successivè, concedo. Si processio sit æterna, & tota simul, nego.*

Instabis: In æternis non potest dari prioritas & posterioritas: Sed processio necessariò involvit ordinem prioris & posterioris inter personam producentem & productam: Ergo nulla potest dari processio ab æterno.

Respondeo distinguendo Majorem: In æternis non potest dari prioritas & posterioritas, temporis seu durationis, concedo Majorem, Originis, vel naturæ, nego Majorem. Similiter distinguo Minorem. Processio involvit ordinem prioris & posterioris, prioritate originis vel naturæ, concedo. Temporis aut durationis semper, nego. Nam lux Solis emittit ex se splendorem, & tamen Sol non fuit prius tempore, quàm ejus splendor, sed solum prius origine

origines naturæ. Idem dicendum cum pro-

Obijcies tertio: Si daretur in Deo processio,

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Ad ejus probationem, dicendum est cum

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

Respondet concessa Majori, negando Mino-

actiones, sed tantum resultantias quasdam, seu emanationes; & unam Personam oriri ex alia, eo ferè modo quò proprietates oriuntur ab essentia; non per veram actionem, sed per quandam resultantiam, & simplicem emanationem. Ita Suarez libro 1. de Trinit. cap. 8. & Molina hic disp. 1.

Secunda sententia est Scoti in 1. dist. 2. quæst. 7. qui divinas processiones esse veras actiones ultro proficitur; vult tamen illas ab actibus intelligendi & volendi esse ex æquo & totaliter distinctas; & dictionem non includere formaliter intellectionem; nec spirationem activam, volitionem; & sic salvare putat, quòd licet intelligere & velle sint operationes communes omnibus Personis, non tamen dicere & spirare.

Huic Scoti sententiæ annecti potest opinio quæ tribuitur Henrico, Argentina, Marfilio, Richardo, & alijs, qui non distinguunt duos actus in intellectu; alterum qui sit cognitio, alterum qui sit dictio, sicut Scotus; sed duas cognitiones seu intellectiones, unam absolutam, & communem toti Trinitati, quæ nihil producit; alteram notionalem, & Patri propriam, ex qua Verbum generatur. Et idem proportionaliter dicunt de volitione.

Quarta & ultima sententia, quam Thomistæ amplectuntur, unicum tantum intelligere essentiale in Deo agnoscit, quod ut modificatum relatione Paternitatis, habet rationem dictionis, & producit Verbum; & similiter unicum velle essentiale, quod prout modificatur per relationem Spiratoris, habet rationem spirationis activæ, & Spiritum Sanctum producit.

Dico ergo primò: processiones divinas esse verè & propriè actiones immanentes ac vitales, & non puras ac simplices emanationes.

Probatur primò ex D. Thoma hic art. 2. ubi ait: Verbum procedit per modum intelligibilis actionis, quæ est operatio vitæ. Et art. 3. Processio Verbi (inquit) attenditur secundum actionem intelligibilem. Et art. 5. Processiones in Divinis accipi non possunt, nisi secundum actiones quæ in agente manent.

Probatur secundo conclusionè contra Suarez, argumento ad hominem: nam hic Author disp. 18. Metaph. sect. 3. docet contra Thomistas proprietates produci ab essentia per veram actionem, & non tantum per resultantiam: Sed relationes divinæ constitutive Personarum sunt proprietates, ut omnes Theologi fatentur: Ergo juxta hujus Authoris principia, debent à Deo per veram actionem produci.

Probatur tertio: Simplex resultantia est ab ipsa natura substantiali immediatè, saltem respectu primæ proprietatis: Ergo si processio Verbi, quæ est prima proprietas, sit resultantia, erit immediatè à natura divina; quod tamen negant Suarez & alij Theologi contra Durandum, ut patebit ex dicendis articulo sequenti.

Probatur quarto: Persona subsistens debet produci per veram actionem: Sed processiones divinæ producunt personas subsistentes, ut est certum de fide: Ergo sunt veræ actiones. Major probatur, quia persona subsistens non potest non esse substantialis terminus, per se primò terminans actionem.

Dices: In rebus creatis, quamvis generatio terminetur ad personam subsistentem, tamen in sententia Thomistarum non est vera actio, sed tantum resultantia ex alteratione præcedenti: Ergo falsum est quòd persona subsistens debeat semper

ARTICULUS II.

In quo divina Processiones consistant?

Quærendum articulo præcedenti dari processiones in Deo: nunc examinandum restat quid illæ sint, sive in quo essentialiter consistant? Questio autem procedit præcipuè de divinis processibus activè sumptis. Ex cujus resolutione constabit, in quo passivæ processiones consistant.

§. I.

Referuntur sententiæ, & prima rejicitur.

Hæc ergo celebri controversia, quatuor re- petio Authorum sententias. Prima docet, divinas processiones non esse veras & proprias